

NÉPRAJZI VERSENY

ŐSZI JELES NAPOK, ÜNNEPI SZOKÁSOK

A HAGYOMÁNYOK TÜKRÉBEN

2017/2018-as tanév

1. forduló

A csapat neve: _____

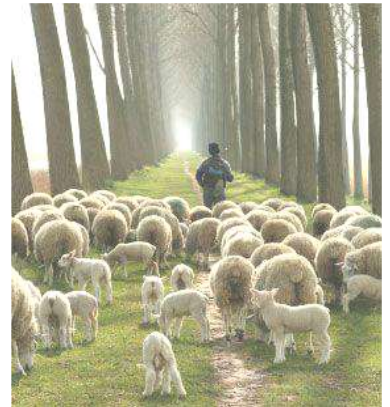
Az iskola neve, címe: _____

A felkészítő tanár neve, e-mail címe: _____

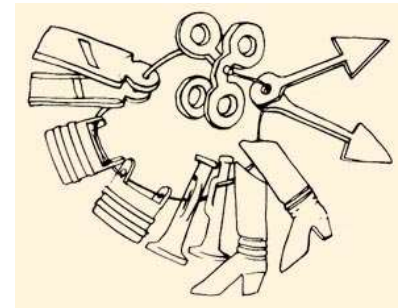
1. Pótoljátok a mondatok hiányzó szavát!

Szeptembertől novemberig tartottak azok az ünnepnapok, amelyek régen Magyarországon a évet lezárták. Ezeken a napokon fizették ki a mezőgazdasági munkásokat, fogadtak új alkalmazottakat. A ekkor számoltak el a gondjukra bízott állatokról.

Szent - napkor legelőre hajtott állatokat ilyenkor hajtották haza, s tartottak pásztorünnepeket, mint például szeptember 29-én, Szent napján is.

2. Kik készítették és milyen célt szolgáltak a képen látható tárgyak?

3. Pótoljátok a versek hiányzó jeles napjait, s megtudhatjátok, hogy ősszel milyen nevezetes napokat ünnepelt meg a faluban élő ember! A népi bölcsességek az időjárás megfigyeléséből erednek.

Szeptember

Amilyen az- nap, olyan az egész hónap.

Az időt, négy hétre előre szabja.

..... az észak s keleti szél,

sok havat és kemény telet ígér.

Október

....., hogyha lombhullató, örülj, a jövő év páratlan jó.

..... takarítsd be káposztádat!

..... hóval tömi tele szádat.

Ha megdurvul a nyúl szőre, siess fáért az erdőbe!

November

Ködös után enyhe telet várhatsz,

Havasután farkast soká láthatsz.

Szent- napja tél elejét szabja,

Az- napi hó a vetésnek nem jó.

4. Az évnek ebben az időszakban tartottak vásárokat.

Fejtsétek meg a tréfás vásári fejtörőt, melyet Fejér megyében gyűjtöttek!

/A fejtörő 1. sorának megfejtését segítségül beírtuk. Többféle megfejtést is elfogadunk./

Felültem zörgődre: a szekérre.

Elmentem zajgódra: a _____

Megvettem nyakasdit: a _____

Belettem veresdit: a _____

Odajött szőrösdi: a _____

Úgy megütöttem a karafütyülővel: a _____,

hogy felhencseredett. _____

5. Írjatok saját gondolatokra épülő vásári kikiáltót!

A szüret, akárcsak az aratás vagy más mezőgazdasági munka fontos

közösségformáló és - megtartó szokás volt a paraszti társadalomban.

A szüret kezdetét közhírré tették, ezután megnyíltak a hegykapuk, elindult

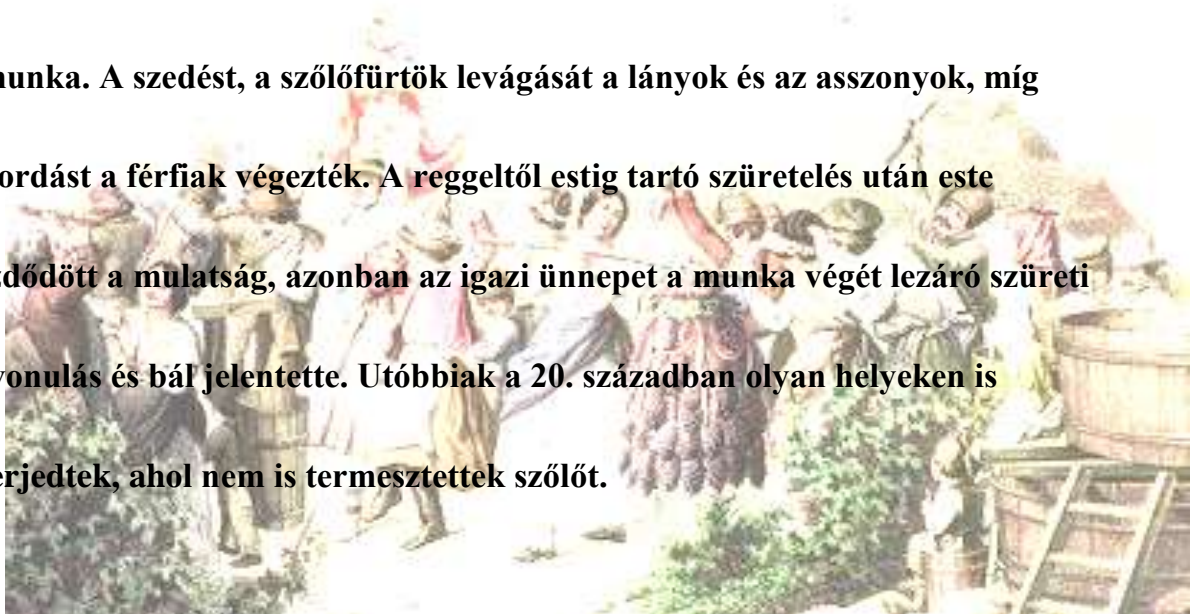
a munka. A szedést, a szőlőfürtök levágását a lányok és az asszonyok, míg

a hordást a férfiak végezték. A reggeltől estig tartó szüretelés után este

kezdődött a mulatság, azonban az igazi ünnepet a munka végét lezáró szüreti

felvonulás és bál jelentette. Utóbbiak a 20. században olyan helyeken is

elterjedtek, ahol nem is termesztettek szőlőt.

6. Mely szóból ered a szüret kifejezés? _____

6. b A szájhagyomány szerint Szepesi Laczkó Máté nevéhez mely ital fűződik?

Szepesi Laczkó Máté..... született, iskoláit itt kezdte....., majd később.....
folytatta.

Ezt követően, majd.....tanított.

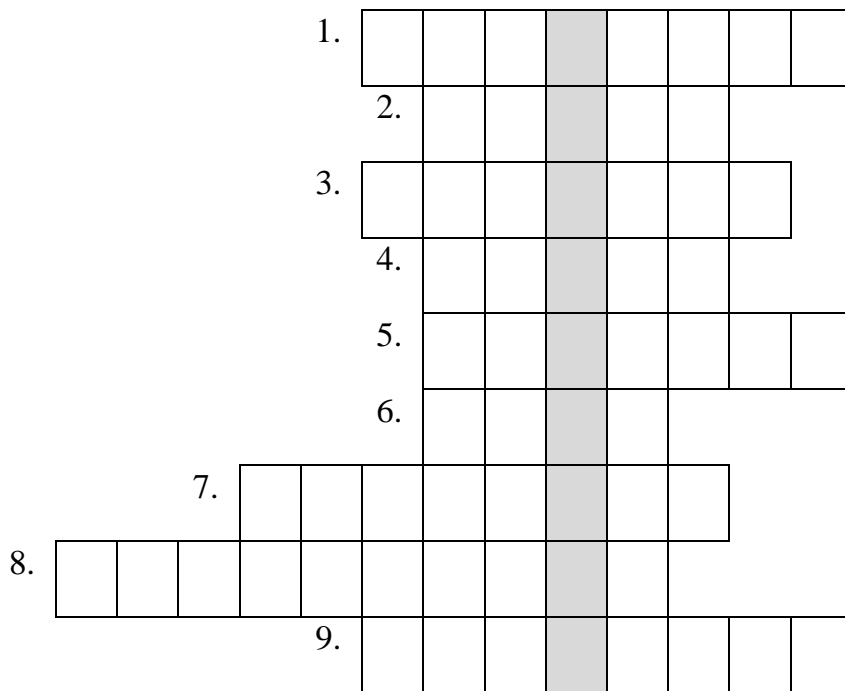
Nemsokára..... (I. Rákóczi György felesége) szolgálatába állt. Ekkor kezdett a
.....borokkal foglalkozni.

Mi jellemző erre a borfajtára?

**7. Soroljatok fel tárgyakat, terméseket, melyekkel szekereket díszítettek szüreti
felvonuláskor!**

8. Fejtsétek meg a rejtvényt!

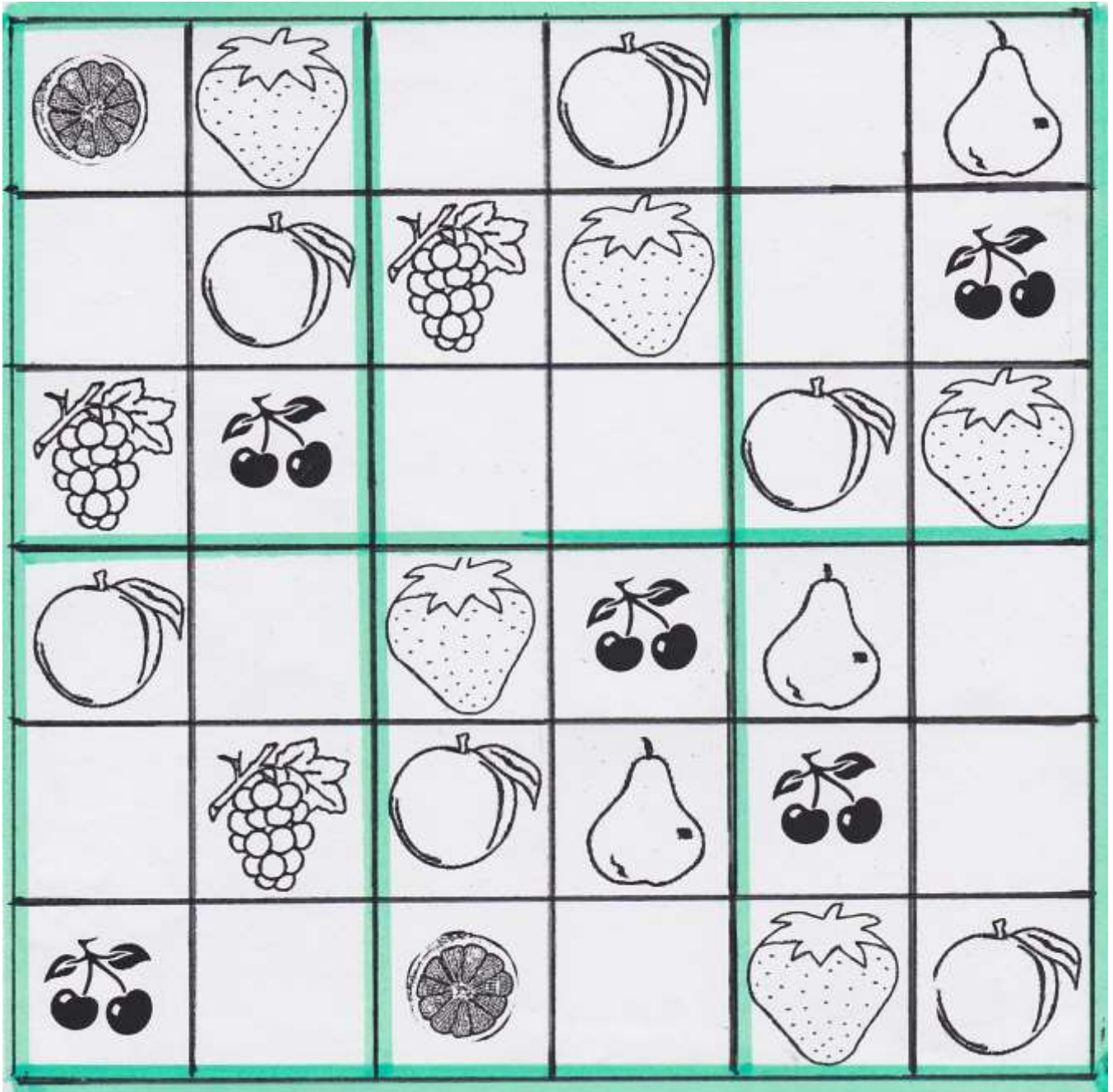

1. Őszi munka rúd segítségével az udvarban, vagy a kertben.
2. Jókedvből fakadó, nevetető célú viselkedés, tett vagy mondás.
3. Vászon alsószoknya vagy vászonból készült, hosszú női ing.
4. Mezők, rétek, legelők és egyéb gazdasági területek őrzésével megbízott személy.
5. Szüret végeztével került a hordóra.
6. Egyed napján vetik.
7. Lakó- és gazdasági épületek rozsszalma héjazata.
8. Szent Mihály napjával kezdődött a lakodalmazások őszi időszaka, az ún.ideje.
9. Díszítésre használt szalag.

Fogalmazzatok meg, hogy mit jelent a megfejtés!

9. SUDOKU-MATEK

Rajzoljátok be a hiányzó gyümölcsöket a négyzetekbe úgy, hogy minden gyümölcs egyszer forduljon elő egy sorban, egy oszlopban és a megvastagított téglalapokon belül is!

Kedves Versenyzők!

A kinyomtatott, megoldott feladatlapot **2017. november 19-ig, Erzsébet napjáig** kérjük elküldeni az iskolánk címére!

Szórakoztató és hasznos versenyzést kívánnak Nektek:

A szervezők

Székesfehérvár, 2017. október 20.